

MIK LEHETNEK A MEDIÁCIÓ NEM KÍVÁNT KÖVETKEZMÉNYEI CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK ESETÉN?

Erőszak

A mediáció erőszaknak teheti ki a bántalmazott nőt. Külön élő párok esetében a férfinak újra alkalma van a nő közelébe kerülni, illetve a férfi az ülésen vagy később erőszakkal reagálhat, ha a nő kinyilvánítja a véleményét.

Manipuláció

A mediáció könnyen arra használhatja a bántalmazót, hogy a saját oldalára állítsa a szakembert. Sok bántalmazott nő nem mer beszámolni az erőszakról vagy hogy valójában mi az igénye, mert joggal fél további erőszaktól. Sok férfi meg is fenyegeti a partnerét, akár a szakember számára nehezen észlelhető módon az ülés folyamán, akár előre, hogy a nő ne merje elmondani, mit akar. A családon belüli erőszak területén nem kellően képzett szakemberek (és a mediátorok túlnyomó többsége ilyen) akár azt hihetik, hogy a bántalmazásnak vége, vagy az meg sem történt.

Hátrányos egyezség

A legtöbb esetben a bántalmazott nők nincsenek abban a helyzetben, hogy az őket jogosan megillető igényeiket képviseljék, ezért a „megegyezés” könnyen a nő számára hátrányos lehet – szemben az egyéb jogorvoslati eljárásokkal elérhető eredménnyel.

HA MÉGIS VÁLLALKOZIK A MEDIÁCIÓRA

Ha ön mégis vállalkozik a mediációra (például mert kötelezték rá), érdemes felkészülnie:

- Gondolja át, mi tudná növelni a biztonságát a mediáció során (mi várható, ha bizonyos dolgokat megemlíti; el tudja-e kísérni valaki; tudja meg, ki lesz jelen az ülésen; hogyan tehető biztonságosabbá az odautazás és az eljövétel; várhat-e, amíg a bántalmazó elmegy, érkezhetsz-e korábban; végig jelen lesz-e a mediátor, vagy esetleg magukra hagyja önöket);
- Gondolja át, mi növelhetné a biztonságát a mediáció után (titokban tartható-e az ön címe, elérhetőségei; az ülés utánra lehetőleg szervezzen magának támogatást);

- Tudja meg, hogy a mediátornak világos-e, hogy a partnerkapcsolati erőszak nem egyenlő felek harca;
- Kérdezze meg, mi lesz a témája a beszélgetés(ek)nek, és alkudozzon, hogy csak olyan témákra korlátozódjon a közvetítés, amelyekről ön el tudja képzelni, hogy tényleges megegyezés szülessen;
- Kérdezze meg, ki javasolta az ülést és miért, mi a célja az ülésnek;
- Tájékozódjon a mediátortól független jogásztól (pl. Patent Egyesület), hogy az ön esetében milyen kimenetelre van esély más módszerekkel (milyen eséllyel nyerne pert; megegyezhetnek-e peren kívül az ügyvédek keresztlül; melyik eljárás mennyi ideig tarthat; mik a költségek, és ki fizet; hogyan lehet közben szavatolni az ön és szerettei biztonságát; mi történik az egyes eljárások ideje alatt a lakáshasználati, gyerek-elhelyezési stb. jogokkal);
- Tisztázza előre, mik a következményei annak, ha ön menet közben úgy dönt, megszakítja az ülést.

MI A MEGFELELŐ ELJÁRÁS?

Összességében partnerkapcsolati erőszak esetén nem javasoljuk a mediációt, párterápiát, családi csoportkonferenciát.

A bántalmazók ritkán motiváltak arra, hogy tartósan megváltozzanak. Leggyakrabban azért vesznek részt ilyen eljárásokban, hogy fenntartsák vagy visszaállítsák a kapcsolatot és hatalmat partnerük és gyerekük felett, vagy elkerüljék a büntetést. Az erőszak megszűnését elsősorban büntetőjogi eszközökkel lehet előmozdítani.

A bántalmazottaknak első sorban arra van szüksége, hogy biztonságban legyenek: ne bántalmazzák őket. Ezt a célt is a büntetőjogi eszközök szolgálják leginkább.

Elmondhatja a mediátornak vagy családterapeutának, illetve a mediációt szorgalmazó bírának, hatósági tisztviselőnek, hogy miért tartja rossz ötletnek a mediációt, és megmutathatja nekik ezt a kiadványt.

További segítség:

NANE Egyesület segélyvonala hétköznap szerda kivételével 18 és 22 óra között: 06-80-505-101

Patent Egyesület jogsegély szerdánként 16 és 18 óra között: 06-70-252-5254

Készült a Nyílt Társadalom Intézet Támogatásával 2011-ben

NŐK JOGA

•• sorozat ••

- **Miért veszélyes a mediáció a családon belüli erőszak kezelésében?**

PATENT

Patriarchátust
Ellenzők Társasága

stop-férfierőszak.hu

www.nokjoga.hu

A nők elleni erőszak és diszkrimináció bármely formája ellen az áldozatot védelem illeti meg. Ez minden nő emberi joga.

MI AZ A MEDIÁCIÓ?

A mediáció (közvetítés) egy olyan módszer, melynek során két fél között közvetítenek valamilyen konfliktus békés és mindkét fél számára egyformán hasznot hozó rendezése érdekében, és ezt általában kölcsönösen tett engedményekkel érik el. Gyakran hasonló folyamat zajlik családterápiás vagy párterápiás üléseken, és a közvetítés egyik fajtája a családi csoportkonferencia – ezekre az eljárásokra is vonatkoznak az alábbi megállapítások.

Partnerkapcsolati erőszak esetén két gyakori témája van a közvetítésnek: (1) az erőszak megbeszélése, a kapcsolat javítása (2) a válás során a praktikus ügyek (például láthatás) rendezése. Azonban erőszak esetén a mediáció etikátlan lehet, legtöbbször nem hatékony, sőt veszélyes.

ETIKÁTLAN AZ ERŐSZAKRÓL SZÓLÓ MEDIÁCIÓ

A partnerkapcsolati erőszak ugyanolyan bűncselekmény, mint az idegenek ellen elkövetett. Ahogy abszurd és etikátlan lenne közvetíteni az utcai rablás elkövetője és áldozata között a kölcsönös engedmények érdekében (pl. ha minden alkalommal, amikor a rablóval találkozik, odaadja a nála lévő pénz felét, cserébe a rabló nem fogja megütni), ugyanúgy etikátlan minden olyan beavatkozás a partnerkapcsolaton belüli erőszak ügyeiben, amely nem azt célozza, hogy az áldozat biztonságba kerüljön, és a bántalmazó vállalja az erőszakért a felelősség 100%-át.

ETIKAILAG KÉRDÉSES A PRAKTIKUS ÜGYEKRŐL SZÓLÓ MEDIÁCIÓ

Önmagában talán nem lenne etikátlan a praktikus ügyekről szóló mediáció párkapcsolati erőszak esetén, ha emellett biztosítva lenne az elkövető megbüntetésére és az áldozatok védelmére. Azonban Magyarországon nincsenek a párkapcsolati erőszak területén képzett és folyamatos szakmai felügyelet alatt álló mediátorok és gyakran elmarad a bántalmazók felelősségre vonása. Ilyen körülmények között nem biztosított a praktikus ügyekről szóló mediáción sem a bántalmazott nők és gyerekek védelme, illetve a nő érdekeinek megfelelő képviselése.

KÉTES AZ ERŐSZAKRÓL SZÓLÓ MEDIÁCIÓ TÁRSADALMI ÜZENETE

Ha mediáció helyettesíti, vagy enyhíti a bűncselekményért járó büntetést, azt közvetíti az elkövető, az áldozat és a társadalom felé, hogy az adott bűncselekmény megúszható. Ez bátorítja az elkövetőt, hogy újra erőszakot kövessen el. Az ilyen ülések alkalmával gyakran a nők kommunikációját firtatják, vagy hogy mit kéne tennie, hogy a férfi ne legyen erőszakos, ami szintén azt a tévképzetet kelti, mintha a nőnek lenne dolga az erőszakon változtatni, nem az elkövetőnek.

NEM HATÉKONY AZ ERŐSZAKRÓL SZÓLÓ MEDIÁCIÓ

A mediáció hatékonyságát mérő legtöbb kutatás elsősorban azt méri, hogy a felek elégedettek-e a szolgáltatással közvetlenül utána. Könnyen lehet, hogy bántalmazott nők elégedettek, mert életükben először végighallgatták őket, ugyanakkor ezekből a kutatásokból kimarad, hogy valami változott-e ott, hon az ülés következtében.

Nem csökkenti az erőszakot

Bár egyes támogatói úgy állítják be a mediációt, és Magyarországon a családi csoportkonferenciát, mint amely megoldja a párkapcsolati erőszakot, valójában semmilyen kutatás nem támasztja ezt alá. Azok a kutatások, amelyeket a '70-es évek óta végeznek világszerte, azt mutatják, hogy nem csökken a fizikai erőszak valószínűsége sem a felek közti közvetítéstől, sem a családterápiától. Ugyanakkor a büntetőjogi eszközök csökkentik a bűnismétlést. A családi csoportkonferenciát fiatalok bűnözők és marginalizált társadalmi csoportok tagjai által elkövetett bűncselekmények kezelésére találták ki, nem alkalmas partnerkapcsolati erőszak kezelésére.

Nem javítja meg a kapcsolatot

Amellett, hogy nem nevezhetjük jónak azt a kapcsolatot, amelyben erőszak van, az erőszakra szóló egyezkedés a kapcsolat más területeit sem javítja.

EGYIK FAJTA MEDIÁCIÓ ESETÉN SEM TELJESÜLNEK A MEDIÁCIÓ FELTÉTELEI

Egyenrangúság

Nem teljesül a mediációs módszernek az a feltételezése, hogy a felek egyenrangúak. A férfiaknak sokkal több hatalma van, mint a nőknek: ugyanannyi munkáért többet keresnek, jobb karrierlehetőségeik vannak, gyakrabban választják őket köz-

hivatalba, és beszélgetések során könnyebben hisznek nekik, valamint a nőknél gyakrabban határozzák meg ők a beszélgetés témáját, vagy hogy ki szólalhat meg.

Ráadásul a bántalmazó férfiak még módszeresen le is építik a partnerük önbecsülését, önérvényesítési képességét, valamint megfélemlítik őt, így a legtöbb bántalmazott nő nincs olyan helyzetben, hogy egyenlő félként tárgyaljon a mediáció során.

Megegyezésre törekvés

Mediációt csak olyan helyzetben szabad folytatni, amikor a felek megegyezésre törekednek, kapcsolatuk még nem jutott el a destrukció, a rombolás fázisába. Bár a bántalmazó férfiak pillanatnyilag azt mutathatják, hogy szeretnének megegyezni, ez az esetek túlnyomó többségében manipuláció, és célja a nő elbizonytalanítása, a kapcsolat fenntartása, a hatóságok megtévesztése. Mire egy férfi a szóbeli, pszichológiai erőszaktól eljut a testi erőszakig, túl van azon, hogy egyezsége törekedne.

Önkéntesség

Gyakran sérül a mediáció önkéntessége, mivel a különböző intézmények sokszor nem választási lehetőségként, hanem kötelezettségként írják elő a mediációt. A bántalmazott nők okkal érzik magukat kiszolgáltatottnak ilyen helyzetben, ami tovább csökkenti annak esélyét, hogy érdekeiket határozottan képviseljék.

Semlegesség

Ügyfeleink tapasztalata szerint a magyarországi mediátorok gyakran nem semlegesek azzal kapcsolatban, mit várnak, mi lesz a folyamat végeredménye. Sok mediátor véli úgy, hogy mindkét fél köteles engedményt tenni, például sok esetben a közös szülői felügyeletet tartják ideális megoldásnak. Előfordulhat, hogy a szakember a kapcsolat fennmaradását tekinti kívánatosnak.

Emellett sok – főleg családterápiás végzettségű – szakember elfogult a férfi oldalán: az a nyílt nézete a családon belüli erőszakra, hogy a nő ugyanannyira felelős a bántalmazásért, mint a férfi, például provokálja a férfit. Konfliktusrendezés címén a bántalmazott nő „rejtett érdekeit” vagy „kommunikációs problémáit” kutatgatják. Ez az áldozathibáztatás nem fér össze a semlegesség követelményével.